

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเอง กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำแนกตามเพศ และระดับชั้นปี
2. เพื่อเปรียบเทียบวินัยในตนเองของนิสิตศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่จำแนกเพศ และระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัย

1. มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวก ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับวินัยในตนเองของนิสิตศิลปศึกษา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05
2. นิสิตศิลปศึกษาที่จำแนกตามเพศ และศึกษาในระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน จะมีวินัยแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเอง ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนศิลปะและศิลปศึกษา หนังสือเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามความมีวินัยในตนเองต่าง ๆ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อเป็นพื้นฐานและแนวทางในการสร้างแบบสอบถามต่อนิสิตศิลปศึกษา

2. กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ นิสิตศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 58 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม 1 ชุด โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพ ของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับเพศ ระดับชั้นปี คณะแผนก เจริญสะสม การเลือกวิชาที่สนใจ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับวินัยในตนเอง จำนวน 60 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยขอหนังสือจาก บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึง ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล จากนิสิต แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 58 ฉบับ ได้รับคืนมา 58 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำคำตอบ จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา วิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ดังนี้คือ

5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบน ($S.D$)

5.2 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งจำแนกตามเพศ และระดับชั้นปี โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment)

5.3 เปรียบเทียบวินัยในตนเองของนิสิตศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่จำแนกตามเพศ และระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน โดยการทดสอบค่า ที (t -test)

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ว่า จำนวนนิสิตศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ตอบแบบสอบถาม มานั้นมีจำนวนทั้งหมด 58 ฉบับ เป็นนิสิตชาย 33 คน

คิดเป็นร้อยละ 57 นิสิตหญิง 25 คน คิดเป็นร้อยละ 43.10 นิสิตส่วนใหญ่ที่มีอายุระหว่าง 22-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมาคือนิสิตที่มีอายุระหว่าง 18-21 ปี มีร้อยละ 43 และที่มีอายุมากกว่า 25 ปีขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด คือร้อยละ 2

2. จำแนกตามที่พักอาศัย สรุปได้ว่า จำนวนนิสิตศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ตอบแบบสอบถามมาทั้งหมด 58 ฉบับ มีบ้านพักอาศัยส่วนตัว 50 คน คิดเป็นร้อยละ 86 อาศัยหอพักจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 9 และมีที่อยู่ไม่แน่นอนและอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากบ้านพักอาศัย ส่วนตัวและหอพัก 3 คน คิดเป็นร้อยละ 5

3. จำแนกความสนใจในวิชาศิลปะที่เปิดสอน จากจำนวนนิสิตศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 58 ฉบับ ตามลำดับสูงสุด-ต่ำสุด ดังนี้

- 3.1 วิชาออกแบบอุตสาหกรรมศิลป์
- 3.2 วิชาการเขียนภาพสีน้ำมัน
- 3.3 วิชาการเขียนภาพ-จัดองค์ประกอบศิลป์
- 3.4 วิชาภาพพิมพ์ สำหรับครู
- 3.5 วิชาจิตรกรรมสำหรับครู
- 3.6 วิชาเครื่องเคลือบดินเผา
- 3.7 วิชาการประดิษฐ์เครื่องหนัง
- 3.8 วิชางานพลาสติก
- 3.9 วิชาประติมากรรมไม้-โลหะ
- 3.10 วิชางานโลหะทั่วไป

นิสิตชายและนิสิตหญิง มีลักษณะความสนใจในวิชาศิลปะที่เปิดสอนในลักษณะที่

คล้ายคลึงกันมาก

4. ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากนิสิตศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 58 คน โดยส่วนรวมมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดี *

5. คะแนนวินัยในตนเองโดยเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 167.26$) (ส่วนคะแนนวินัยในตนเองโดยเฉลี่ย เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะของวินัยในตนเองแต่ละด้าน ปรากฏดังนี้)

5.1 คุณลักษณะด้านที่มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และไม่เกรงใจโดยปราศจากเหตุผล ($\bar{X} = 19.19$) มีความซื่อสัตย์ จริงใจ มีเหตุผล ($\bar{X} = 18.57$) มีความเชื่อมั่นในตนเอง ($\bar{X} = 18.55$) กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ ($\bar{X} = 17.59$) มีความอดทน ($\bar{X} = 16.97$) อยู่ในระดับสูง

5.2 คุณลักษณะด้านมีความรู้สึกผิดชอบ ($\bar{X} = 16.33$) มีความตั้งใจจริง ใจคอมั่นคง ($\bar{X} = 16.09$) มีความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 14.88$) ไม่กังวลใจ ($\bar{X} = 14.79$) อยู่ในระดับปานกลาง

5.3 คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ ($\bar{X} = 14.31$) อยู่ในระดับต่ำ

6. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเอง กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งจำแนกตามเพศ และระดับชั้นปี พบว่า

6.1 นิสิตชั้นปีที่ 3 และ นิสิตชั้นปีที่ 4 ทั้งนิสิตชาย และนิสิตหญิง ไม่แสดงความสัมพันธ์กัน ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{xy} = 0.0431, 0.1833$) ยกเว้นคุณลักษณะด้านที่มีความตั้งใจจริง ใจคอมั่นคงของนิสิตชาย ซึ่งแสดงความสัมพันธ์กันระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = 0.4312$)

6.2 ในกลุ่มนิสิตชั้นปีที่ 3 และนิสิตชั้นปีที่ 4 ไม่แสดงความสัมพันธ์กันระหว่าง
 วินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{xy} =$
 $0.2194, -0.0394$) ยกเว้นคุณลักษณะด้านมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และไม่เกรงใจโดย
 ปราศจากเหตุผลของนิสิตระดับชั้นปีที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ ระหว่างวินัย
 ในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = 0.4757$)

7. เมื่อเปรียบเทียบวินัยในตนเองของนิสิตศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่
 จำแนกตามเพศ และระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน พบว่า

7.1 นิสิตชาย และนิสิตหญิง มีวินัยในตนเองต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ .05 ($t = -2.21$) โดยที่นิสิตหญิงมีวินัยในตนเองสูงกว่านิสิตชาย

7.2 นิสิตชั้นปีที่ 3 และนิสิตชั้นปีที่ 4 มีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัย
 สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = .80$)

การอภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัย เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 3 และนิสิตชั้นปีที่ 4 ทั้งนิสิตชายและนิสิตหญิง ไม่แสดงความสัมพันธ์
 กันระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้น
 คุณลักษณะของวินัยในตนเองทางด้านความตั้งใจจริง ใจคอมั่นคง ของนิสิตชาย แสดงความ
 สัมพันธ์กันระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกันกับที่ วรรณวิภา
 ทองงอก (2517) ใช้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชาชีวะครู วินัยในตน
 เอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการสอนของนักศึกษาฝึกสอน วิทยาลัยวิชาการศึกษาชั้นสูงโลก
 ที่พบว่า วินัยในตนเองไม่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 และทัศนคติต่อวิชาชีวะครู และผลการวิจัยของสุนทรื เตชะโชควิวัฒน์ (2527) เรื่องความสัมพันธ์

ระหว่างการเลี้ยงดู วินัยในตนเอง และความภูมิใจในตนเอง พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าอาจเป็นเพราะธรรมชาติของวิชาศิลปะที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความยืดหยุ่นในความคิด มีเหตุผลเป็นของตนเอง มองโลกอย่างกว้างขวาง ไม่หวั่นวิตกว่าจะได้สัมฤทธิ์ผลจากการเรียนดีหรือไม่ โดยเฉพาะนิสิตที่ศึกษาในระดับชั้นปีที่ ๑ ซึ่งพยายามมุ่งแต่หาประสบการณ์พยายามเข้าใจสังคมเพื่อความพร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพซึ่งนิสิตก็พยายามที่จะเข้าใจว่าที่พูดหรือการแสดงพฤติกรรมที่ออกมา นั้น ถึงแม้ว่าจะมองดูว่าไม่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน แต่ก็เข้าใจสาเหตุว่าทำไมจึงคิดและกระทำออกมาอย่างนั้น ด้วยสาเหตุต่าง ๆ เหล่านี้จึงทำให้คะแนนวินัยในตนเองของนิสิตไม่แสดงความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยส่วนรวม

2. เมื่อเปรียบเทียบคะแนนความมีวินัยในตนเองของนิสิตศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างนิสิตชาย และนิสิตหญิง ผลปรากฏว่าวินัยในตนเองของนิสิตชายและนิสิตหญิง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และจากผลการศึกษาดังนี้ให้สอดคล้องกับผลการศึกษาของกรรณา กิจชยัน (2517) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยแห่งตน ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกและคุณธรรมแห่งพลเมืองดี" ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนหญิงมีวินัยในตนเองสูงกว่านักเรียนชายเช่นกัน และจากการศึกษาของวิวัฒน์ อัคราณิชย์ (2533) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับความซื่อสัตย์ของเด็กไทย" ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบนักเรียนหญิงมีวินัยในตนเองและความซื่อสัตย์สูงกว่านักเรียนชาย รวมทั้งการศึกษาของ โรจนา ศุขพันธ์ (2529) ที่ทำการวิจัย เรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร" และพบว่านักศึกษายชาย และนักศึกษานหญิงมีวินัยในตนเองแตกต่างกัน

โดยที่นักศึกษาคหุญงมีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษายาย ทั้งนี้เนื่องจากคหุญงมีความรู้สึกลดชอบ
 ชาติคกว่าคชยาย (กาญจนาคาวรสภา, 2516) และคหุญงมีลักษณะนึ่งพาดนเองสูงกว่า
 คชยาย (ประศต เล็กสวาสตี, 2517) นึ่งเป็นผลทำให้คหุญง มีวินัยตนเองสูงกว่าคชยาย
 เพราะลักษณะการนึ่งพาดนเอง ความรู้สึกลดชอบ และความรับลดชอบนั้นเป็นส่วนนึ่งของวินัย
 ในตนเอง (Wiggins, 1971) และจากผลการศึกษาครั้งนี้ ยังลอดคล้องกับคำกล่าวของโจนส์
 (Jones, 1978) ที่ว่า ลังคมีได้มุงหวังให้เด็กคหุญงและเด็กชายนึ่งพฤติกรรมเหมือนกัน ดัง
 นั้น การฝึกอบรมเด็กแต่ละคช จึงมีความแตกต่างกัน เนื่องจากการยอมรับ หรือกการปฏิเสธ
 จากลังค และสภานแวดล้อมต่าง ๆ มีความหมายต่อเด็กคหุญงมากกว่าเด็กชายนึ่ง ลังคมักจะ
 เข้มงวดกวาดชันกับความประพฤติกของเด็กคหุญงมากกว่าเด็กชายนึ่ง เด็กคหุญงจึงมีการพูดเท้จใน
 สภานการณ้ทางลังค คือจะไม้กกล่าวพูดความจริงออกมา เพราะกล้วกฎเกณฑ์การยอมรับของ
 ลังคมากกว่าเด็กชายนึ่ง แต่สภานการณ้อื่น ๆ เด็กชายนึ่งจะมีการพูดเท้จและไม่เชื่อล้ตย์มากกว่าเด็ก
 คหุญง ในระยะวันเด็กตอนปลาย และในวัยรุ่นตอนต้น เด็กชายนึ่งจะฝานวินัยต่าง ๆ มากกว่า
 และไม่เต็มใจที่จะทำตามข้อบ้งค้บต่าง ๆ โดยไม้กคำนึงว่ากฎนั้น ๆ ยุคิธรรมต่อตัวเขาหรือไม่

และจากการศึกษาของเมสเสอร์ (Messer, 1972) เท้เกี่ยวกับความล้มน้ระหว่าง
 การรับรู้ถึงการควบคุมตนเอง และคชแนลล้มน้กับเด็กอายุ 9 ปี พบว่า เด็กคหุญงที่มีมีผล
 ล้มน้ทางการศึกษาสูงนึ่ง จะยอมรับว่าเขาเป็นผู้กำหนดตนเองในด้านความล้มน้เลหวากการศึกษา
 คือการยอมรับตนเองในทางที่คชแนลในการลอบได้ไม้ติ ยอมรับข้อคำหาน้ด้านความ
 ล้มน้เลหวาในด้านการศึกษา การที่เด็กคหุญงมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กชายนึ่ง ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า
 สภานภาพของคหุญงในลังคไทย เรานึ่งได้รับการยอมรับและยกย่องจากลังค ค่อนข้างยาก
 กว่าคชยาย คหุญงจึงพยายามที่จะปฏิบัติตนให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มากกว่าคชยาย
 เพื่อที่จะทำให้ลังคยอมรับตนเองมากขึ้น ดังนั้นคหุญงจึงมีวินัยในตนเองสูงกว่าคชยาย

3. ส่วนการเปรียบเทียบคะแนน ความมีวินัยในตนเอง ระหว่างนิสิตศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระดับชั้นปีที่ 3 กับ นิสิตระดับชั้นปีที่ 4 พบว่า นิสิตระดับชั้นปีที่ 3 และ นิสิตระดับชั้นปีที่ 4 มีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของวิวัฒน์ อัคราพิชัย (2533) ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับความซื่อสัตย์ของเด็กไทย" ระดับชั้น ประถมศึกษาชั้นปีที่ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 856 คน พบว่า นักเรียนที่มีชั้นเรียนแตกต่างกัน มีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน และโรจนา ศุขพันธ์ (2529) ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร" พบว่า ผู้เรียนที่มีระดับชั้นเรียนแตกต่างกัน มีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน และจากการศึกษาของสินสมุทร ประทุมคา (2518) เรื่อง "ความผิดทางวินัยของข้าราชการครู สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด" พบว่า ผู้มีอายุต่างกันมีการทำผิดวินัยไม่ต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า วินัยในตนเองเป็นการควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามความตั้งใจ

ฉะนั้น แต่ละบุคคล ซึ่งมีความแตกต่างกันได้ตามสภาพแวดล้อม เป็นการอบรมเลี้ยงดู การสั่งสอน การศึกษา วัฒนธรรมในสังคมนั้น ๆ ที่บุคคลนั้น ๆ ได้ประสบมาในชีวิตประจำวัน มิได้ขึ้นอยู่กับอายุ (Ausubel, 1965) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของดอลีย์ (Doyle, 1961) ที่พบว่าสิ่งแวดล้อมภายนอก เป็นสิ่งสำคัญ ต่อการเกิดวินัยในตนเอง ดังนั้นบุคคลจะเกิดวินัยในตนเอง หรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมภายนอก และสิ่งแวดล้อมภายใน เช่น การอบรมเลี้ยงดู ที่บุคคลนั้น ๆ ได้ประสบมาในชีวิตประจำวัน มิได้ขึ้นอยู่กับอายุของบุคคล สำหรับผู้วิจัย มีความคิดเห็นว่า จากผลที่พบจากการวิจัยครั้งนี้ที่ว่า นิสิตศิลปศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน มีวินัยในตนเอง ไม่แตกต่างกันนั้น อาจเนื่องมาจาก สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยส่วนรวมมีช่วงอายุเดียวกันคือ 22-25 ปี มีการทำงานในลักษณะที่คล้ายกัน มีความสนใจคล้ายกัน (ดูตารางเรื่องความสนใจในวิชาที่เปิดเรียน) อยู่ใกล้ชีวิตกัน มีความสนิทสนมกัน มีการฟังพาดูอาศัยซึ่งกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จากกิจกรรมศิลปะที่มีลักษณะทำงานร่วมกัน และปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันย่อมเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การขอ

หยิบขอยืมสิ่งของเครื่องใช้กัน การแบ่งปันวัสดุอุปกรณ์กัน การช่วยกันรวบรวมวัสดุบางอย่าง และใช้ร่วมกันช่วยกันทำงาน พฤติกรรมเหล่านี้ย่อมพัฒนาจิตใจ ให้เป็นคนที่มึนลักษณะเอื้อเฟื้อ เพื่อแผ่ต่อกัน เห็นใจกันและกัน และจากการวิจัยก็พบว่า วินัยด้านความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และไม่เกรงใจโดยปราศจากเหตุผลนั้น ผู้เรียนศิลปะจะมีวินัยในตนเองด้านนี้สูง (ดูตารางที่ 11) จากความคล้อยคลึงของสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ จึงทำให้วินัยในตนเองของนิสิตที่ศึกษาในระดับ ชั้นปีที่แตกต่างกัน มีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษา

จากผลการศึกษาค้นคว้านี้ ช่วยให้ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับนิสิต คือ บิดามารดา และอาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา ได้ทราบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หรือ นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำนั้น มีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน สำหรับนิสิตศิลปศึกษาแล้ว วินัยในตนเองไม่ใช่เครื่องบ่งชี้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน อาจจะเป็นไปได้ที่ธรรมชาติของวิชาศิลปะ และผู้เรียน เป็นธรรมชาติที่มีคุณค่าทางนามธรรมอย่างกว้างขวาง เช่น ระเบียบ ความพึงพอใจ ทัศนคติ (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2526)

อย่างไรก็ตาม การปลูกฝังให้นิสิตได้มีวินัยในตนเองและอยู่ในกฎระเบียบของสังคม ก็เป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง ควรจะมีการปลูกฝังให้นิสิตได้มีวินัยในตนเองโดยจัดการเรียนการสอน ให้ เอื้ออำนวยต่อการสร้างเสริมวินัยในตนเอง เช่น การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการแบบ การกลุ่มสัมพันธ์ คือ การใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม กับอาจารย์ที่ปรึกษา รวมทั้งการ จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมให้เกิดวินัยในตนเอง แก่นิสิต คือ มีการวาง ระเบียบต่าง ๆ ให้นิสิตปฏิบัติตาม โดยมีการชี้แจงเหตุผลต่าง ๆ ในการใช้กฎระเบียบนั้น ๆ ให้นิสิตเข้าใจ เช่น เวลาในการใช้ห้องปฏิบัติงาน การส่งผลงานตรงตามเวลา การจัดเก็บผลงาน การดูแลรักษาความสะอาด สถานที่ที่ปฏิบัติงาน และดูแลให้นิสิตได้ปฏิบัติตามอย่างสม่ำเสมอ เพราะการอบรมดูแลอย่างสม่ำเสมอ และการฝึกวินัยโดยการใช้เหตุผล และให้ความรัก

เป็นวิธีการฝึกวินัยที่ได้ผลดีที่สุด และนอกจากนี้ ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับคุณคณวินัยของนิสิต ควรจะดูแลเอาใจใส่นิสิตชายมากกว่านิสิตหญิง เพราะจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นิสิตชายมีวินัยในตนเองต่ำกว่านิสิตหญิง ดังนั้น เพื่อช่วยให้นิสิตชายมีวินัยสูงขึ้น ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับนิสิต จึงควรจะหาทางส่งเสริมวินัยในตนเองแก่นิสิตชายให้เป็นพิเศษกว่านิสิตหญิง เพื่อให้นิสิตชายมีวินัยในตนเองสูงขึ้น ดังที่ วิลกินส์ (Wiggins, 1971) กล่าวว่า ผู้มีวินัยในตนเองสูงจะมีความรับผิดชอบมาก มีความวิตก กังวลน้อย มีความอดทน มีเหตุผลของตน มีความยึดหยุ่นในความคิด และพฤติกรรมทางสังคม และเพราะว่าวินัยในตนเองเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่ง ที่จะทำใ้บุคคลประสบผลสำเร็จในการทำงาน และการศึกษาตามจุดมุ่งหมาย เนื่องจากความตั้งใจจริง มุ่งมั่นพยายาม (วรรณวิภา ทองงอก, 2517)

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรจะมีการค้นคว้า ซึ่งเป็นการตรวจสอบถึงความเกี่ยวข้องระหว่างความประพฤติที่ดีร้อน และความเหมือนกันของบุคคล หรือลักษณะที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน เช่น นิสิตที่จบการศึกษาช้ากว่าปกติหรือนิสิตที่มีปัญหาในการเรียน ควรมีการตรวจสอบการปฏิบัติงาน การส่งงานตรงตามกำหนด ความตั้งใจในการทำงาน การมาเรียนอย่างสม่ำเสมอของแต่ละสัปดาห์ ข้อมูลที่ได้ก็จะถูกบันทึกไว้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละสัปดาห์มีอะไรบ้าง แล้วจัดระดับคะแนนปัญหาต่าง ๆ เพื่อมาใช้ในการเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาหาความสัมพันธ์ ระหว่างวินัยในตนเองกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ลักษณะของกลุ่มเพื่อน ๆ การคบเพื่อน และแบบเรียนของนิสิต

2.3 ควรมีการวิจัยต่อเนื่องจาก นิสิตชั้นปีที่ 3 ในปัจจุบันว่าเมื่อนิสิตกลุ่มนี้ขึ้นมาศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 แล้ว วินัยในตนเองจะแตกต่างจากเมื่อนิสิตศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 หรือไม่

2.4 ควรจะมีการศึกษาเปรียบเทียบคะแนนวินัยในตนเองระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในแต่ละชั้นปีทุกชั้นปี และเปรียบเทียบคะแนนวินัยในตนเองระหว่างนิสิต สถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรือของรัฐบาลในสาขาวิชาเดียวกัน